

Even Høydahl (red.)

**Innvandrere og norskfødte med
innvandrerforeldre i Skien**

Innhold

9. Innvandrere og norskfødte med innvandrers-foreldre i Skien	327
9.1. Innledning.....	327
9.2. Demografi, innvandringsgrunn og valgdeltakelse.....	328
9.2.1. Demografi.....	328
9.2.2. Innvandrere etter innvandringsgrunn og landbakgrunn.....	337
9.2.3. Valgdeltakelse ved kommunevalget 2011.....	341
9.3. Bruk av barnehage og kontantstøtte	342
9.3.1. Barnehage.....	342
9.3.2. Kontantstøtte.....	344
9.4. Utdanning.....	345
9.4.1. Deltakelse i videregående utdanning	345
9.4.2. Gjennomstrømming i videregående utdanning.....	346
9.4.3. Utdanningsnivå	346
9.4.4. Deltakelse i høyere utdanning.....	347
9.5. Arbeid.....	348
9.5.1. Sysselsettingsnivå.....	348
9.5.2. Arbeidsledige	349
9.5.3. Næringer	350
9.5.4. Selvstendig næringsdrivende	351
9.6. Økonomiske levekår.....	352
9.6.1.inntekt	352
9.6.2. Sosialhjelp.....	353
9.6.3. Uførepensjon.....	354
9.6.4. Alderspensjon	355
Referanser	357
Figurregister	358
Tabellregister.....	359

9. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skien

9.1. Innledning

I 2007 ga SSB ut en rapport med nøkkelinformasjon om innvandrerbefolkningens demografi og levekår i 12 kommuner og fem av bydelene i Oslo med størst andel ikke-vestlige innvandrere (Aalandslid 2007). Rapporten var finansiert av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Denne rapporten blir nå fulgt opp med en lignende rapport, denne gangen på oppdrag fra IMDI og Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD).

Siden 2006 har det skjedd en hel del på innvandringsfeltet. Det viktigste er at det har kommet mange flere arbeidsinnvandrere til landet i løpet av de sju årene, de fleste av dem fra EU-land. I tillegg har antallet barn født av innvandrere i Norge økt. Dessuten har SSB revidert klassifiseringer og betegnelser som brukes i statistikken. I 2006 var det nesten utelukkende fokusert på innvandrere og barn av innvandrere fra «ikke-vestlige» land. Betegnelse «vestlig» og «ikke-vestlig» er nå byttet ut med en ny todeling. I tillegg er «førstegenerasjonsinnvandrere» byttet ut med «innvandrere», mens «andregenerasjonsinnvandrere» eller «etterkommere» nå betegnes som «norskfødte med innvandrerforeldre» (se boksen).

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Videre i teksten vil det bli referert til *innvandrere* og *norskfødte med innvandrerforeldre*. Med innvandrere mener vi de som er født i utlandet av utenlandske foreldre, og som selv har innvandret til Norge. Norskfødte med innvandrerforeldre brukes som benevnelse for personer født i Norge med to foreldre som er innvandrere. Med *innvandrerbakgrunn* mener vi her summen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

Landbakgrunn

EU, Nord-Amerika etc. er en forkortelse for EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand. Inkluderer også Sveits.

Afrika, Asia etc. er en forkortelse for Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand og Europa utenom EU/EØS.

Samtidig som «vestlig» og «ikke-vestlig» forsvant som begrep, byttet også EU-landene i Øst-Europa landgruppe. De fleste nye innvandrere som har kommet de siste årene, har kommet fra «EU, Nord-Amerika etc.». Derfor har det vært naturlig å ta også denne gruppen med i beskrivelsen av den delen av befolkningen som har innvandrerbakgrunn.

Siden forrige rapport hadde data fra 2006, er det gjort sammenligninger med 2006 noen steder i rapporten.

Følgende kommuner har fått hver sin rapport: Fredrikstad, Bærum, Asker (ny), Lørenskog, Skedsmo, Oslo, Drammen, Skien, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Bergen, Trondheim. Og disse bydelene i Oslo: Gamle Oslo (ny), Grünerløkka (ny), Bjerke, Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand.

Alle kommune- og bydelsrapportene følger samme mal. Etter innledningen følger kapittel 2, som omhandler demografi, innvandrergrunn og deltakelse i kommune- og fylkestingsvalget i 2011. Kapittel 3 beskriver bruk av barnehage og kontantstøtte. I kapittel 4 er utdanning temaet. Kapittel 5 er en beskrivelse av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre på arbeidsmarkedet. Og kapittel 6 beskriver noen aspekter ved økonomiske levekår.

9.2. Demografi, innvandringsgrunn og valgdeltakelse

- 14 prosent, hver sjuende, av innbyggerne i Skien hadde innvandrerbakgrunn ved inngangen til 2013, det er samme andel som landet under ett. Somaliere er den største gruppen, de tilhører også de gruppene som er mest overrepresentert i kommunen.
- Majoriteten (80 prosent) av dem med innvandrerbakgrunn er innvandrere, 20 prosent er norskfødte barn med innvandrerforeldre. I landet er andelen norskfødte i denne gruppen 16 prosent.
- Av de med innvandrerbakgrunn har 70 prosent bakgrunn fra Afrika, Asia etc., mens 30 prosent har bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. På landsbasis er fordelingen 57 prosent og 43 prosent.
- Uten personer med innvandrerbakgrunn, ville folketallet i Skien ha sunket.
- 45 prosent av innvandrerne i Skien har bodd i Norge mer enn 10 år, og 20 prosent har vært mindre enn 3 år i landet. I landet som helhet har 36 prosent mer enn 10 år botid og 28 prosent mindre enn 3 år.
- Av innvandrerne med registrert innvandringsgrunn har 43 prosent kommet av fluktgrunner 39 prosent kommet ved familieinnvandring, og 16 prosent som arbeidsinnvandrere.

9.2.1. Demografi

Ved inngangen av 2013 hadde Norge vel 5 millioner innbyggere. Av disse hadde 710 000 personer innvandrerbakgrunn, noe som tilsvarte 14 prosent av befolkningen. Det var 593 000 innvandrere og 117 000 norskfødte med innvandrerforeldre.

Skien hadde da 53 020 innbyggere, og 7 230 av dem, det vil si 14 prosent, hadde innvandrerbakgrunn, noe som er omtrent en like stor andel som landsgjennomsnittet. 70 prosent av dem hadde bakgrunn fra Afrika, Asia etc., noe som er langt over landsgjennomsnittet på 57 prosent. I 2006 var andelen 80 prosent.

Mange nasjonaliteter, flest polakker

Skien har innvandrere fra 134 forskjellige land, dette er 16 flere land enn i 2006. Den største gruppen – norskfødte med innvandrerforeldre ikke inkludert – har opprinnelse fra Polen, og med sine 560 personer eller 10 prosent følges de av dem 500 fra Somalia og 440 fra Irak. Av de 18 største gruppene er halvparten land der flukt er en viktig utvandringsårsak (se tabell 9.6), og 2 180 eller 38 prosent av alle har bakgrunn fra disse 9 landene.

Tabell 9.1. Hele befolkningen og innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2013. Hele landet og Skien. Antall og prosent

	Hele landet	Prosent av folketallet i Norge	Skien	Prosent av folketallet i Skien	Prosent som bor i Skien per gruppe
Hele befolkningen	5 051 000	100,0	53 020	100,0	1,0
innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre	710 000	14,1	7 230	13,6	1,0
- Innvandrere	593 000	11,7	5 800	10,9	1,0
- Norskfødte med innvandrerforeldre ..	117 000	2,3	1 430	2,7	1,2
EU, Nord-Amerika etc. i alt	303 000	6,0	2 200	4,2	0,7
- Innvandrere	282 000	5,6	2 010	3,8	0,7
- Norskfødte med innvandrerforeldre ..	20 000	0,4	200	0,4	1,0
Afrika, Asia etc.	408 000	8,1	5 030	9,5	1,2
- Innvandrere	311 000	6,2	3 790	7,2	1,2
- Norskfødte med innvandrerforeldre ..	97 000	1,9	1 240	2,3	1,3

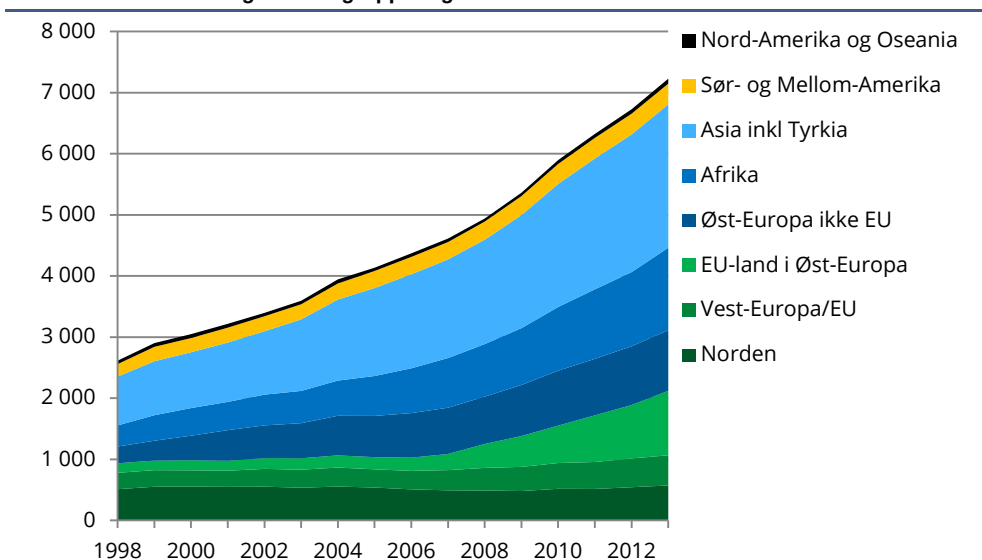
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Nesten fem ganger flere med bakgrunn fra EU-land i Øst-Europa siden 2006

Noen av dem som tilhører gruppen Afrika, Asia etc. har bakgrunn fra Europa (se boks), mange av dem fra land i tidligere Jugoslavia. Bare 30 prosent av personene med utenlandsk opprinnelse har bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc., mens hele 70 prosent – nesten tre av fire – har bakgrunn fra Afrika, Asia etc. (som også inkluderer land utenfor Afrika og Asia, se boks med definisjoner). Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre har økt med 65 prosent fra 2006 til 2013, mens folketallet i kommunen har økt med 4,5 prosent. Mens personer med innvandrerbakgrunn har økt med 2 860, har tallet på dem uten innvandrerbakgrunn sunket med 600.

Den største prosentvise endringen er at andelen personer fra EU-land i Øst-Europa har økt med 840 personer eller blitt nesten firedoblet i perioden, og har vokst fra å utgjøre 5 prosent til å utgjøre 15 prosent av alle innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Personer med bakgrunn fra Afrika og Asia har økt med 1 430 personer eller 63 prosent i perioden, og utgjør fortsatt halvparten av alle med innvandrerbakgrunn. Antallet personer med bakgrunn fra Norden, Vest-Europa, Øst-Europa bortsett fra EU, Amerika og Oseania har holdt seg mer stabilt, men likevel vokst fra 1 890 til 2 580. Andelen deres har derimot sunket fra 43 til 34 prosent av alle med innvandrerbakgrunn.

Figur 9.1. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn, 1998-2013. Skien. Dagens landgruppering. Antall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det har blitt mer enn dobbelt så mange innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre siden år 2000

Antallet innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skien økte fra rundt 600 i 1970, 800 i 1980, 1 400 i 1990, til 3 050 i 2000, 5 900 i 2010, og altså 7 230 i 2013. Mens den årlige veksten fra årtusenskiftet, bortsett fra et par år, lå på snau 200, har den fra 2005 økt jevnt til den i 2012 var på 500. I de tre årene 2005 til 2007 samlet vokste personer med innvandrerbakgrunn med 800, mens folketallet i kommunen bare vokste med 190. I årene siden har den samlede veksten i personer med innvandrerbakgrunn omtrent tilsvart veksten i folketallet.

Flest somaliere, men de fra Kosovo er mest overrepresentert

Det er mange somaliere og irakere i Skien, og også mange polakker. Personer med bakgrunn fra Somalia, Irak, Kosovo, Chile og Kroatia er overrepresentert eller relativt sett mest konsentrert til kommunen. Skien med sin 1,0 prosent av landets befolkning med innvandrerbakgrunn, har 2,2 prosent av landets somaliere og omtrent 3 prosent av personer fra Kosovo og Kroatia. Somalierne utgjør under 5 prosent av alle innvandrerne i landet, men 10 prosent av dem i Skien. Og motsatt,

mens svenskene utgjør 5,3 prosent av personer med innvandrerbakgrunn i hele landet, utgjør de bare omtrent halvparten av den andelen i Skien.

Tabell 9.2. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skien og hele landet, etter landbakgrunn. De største gruppene. 1. januar 2013

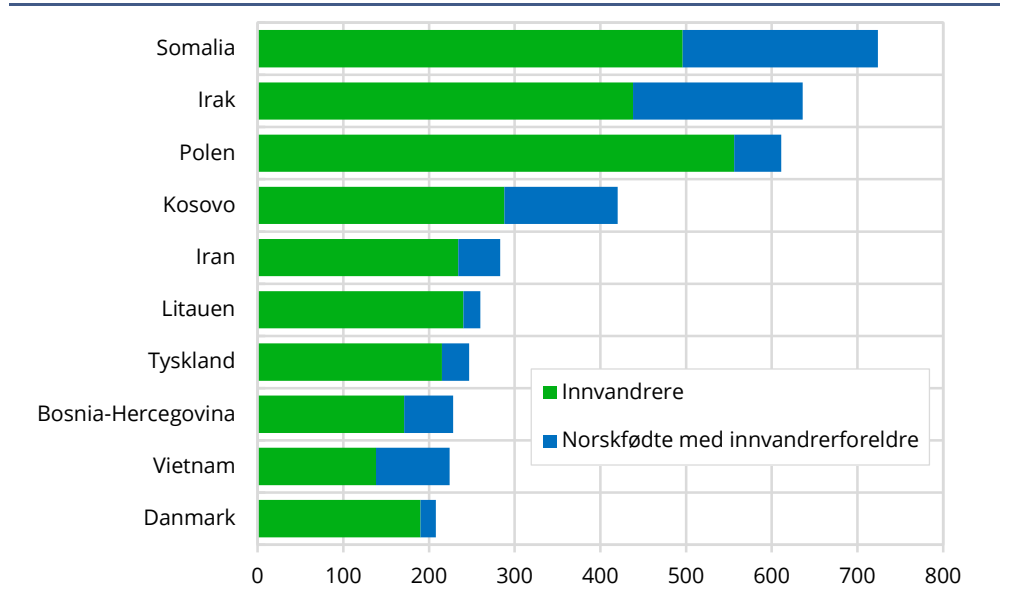
Landbakgrunn	Personer med innvandrerbakgrunn i Skien	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre	Andel innvandrere i gruppen	Andel norskfødte med innvandrerforeldre i gruppen	Andel av dem med innvandrerbakgrunn i Skien	Andel av alle dem med innvandrerbakgrunn i hele landet	Prosent som bor i Skien per gruppe
	Antall			Prosent				
I alt	7 230	5 800	1 430	80,2	19,8	100,0	100,0	1,0
Somalia	720	500	230	68,5	31,5	10,0	4,7	2,2
Irak	640	440	200	68,9	31,1	8,8	4,2	2,1
Polen	610	560	60	91,0	9,0	8,5	11,6	0,7
Kosovo	420	290	130	68,6	31,4	5,8	2,0	3,0
Iran	280	230	50	82,7	17,3	3,9	2,7	1,5
Litauen	260	240	20	92,3	7,7	3,6	4,3	0,9
Tyskland	250	220	30	87,0	13,0	3,4	3,7	0,9
Bosnia-Hercegovina ..	230	170	60	75,0	25,0	3,2	2,3	1,4
Vietnam	220	140	90	61,6	38,4	3,1	3,0	1,0
Danmark	210	190	20	91,3	8,7	2,9	2,9	1,0
Sverige	200	200	10	95,6	4,4	2,8	5,3	0,5
Afghanistan ...	200	170	30	85,1	14,9	2,7	2,0	1,3
Thailand	190	190	0	98,4	1,6	2,6	2,2	1,2
Chile	180	130	50	71,8	28,2	2,4	1,1	2,3
Tyrkia	160	110	50	69,8	30,2	2,2	2,4	1,0
Eritrea	150	130	20	86,3	13,7	2,0	1,7	1,2
Russland	130	120	10	92,4	7,6	1,8	2,5	0,7
Filippinene	120	100	10	88,7	11,3	1,6	2,5	0,6
Kroatia	110	80	20	80,0	20,0	1,5	0,5	2,9
Andre land	1 960	1 610	350	82,1	17,9	27,1	38,5	0,7

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Størst andel norskfødte med innvandrerforeldre fra Vietnam

Grupper av innvandrere som har bodd lenge i landet (se tabell 9.3) har nådd å få flere norskfødte barn enn de med kortere botid. I Skien er det dem fra Vietnam som har størst andel norskfødte, fulgt av Somalia, Kosovo, Irak og Tyrkia. I antall er det flest norskfødte med innvandrerforeldre fra Somalia. Men det er ikke alle grupper med lang botid som har mange norskfødte barn. For eksempel har over 80 prosent av de danske innvandrerne i Skien bodd mer enn 10 år i landet, mens kun 9 prosent av den danske befolkningen med innvandrerbakgrunn er født i Norge. Også for svenske innvandrere gjør lignende forhold seg gjeldende. Det vil typisk være forholdsvis få norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra land med innvandrere som gjerne gifter seg med personer uten innvandrerbakgrunn, som våre naboland, samt Thailand og Filippinene (se tabell 9.7). Barna disse parene får regnes ikke som norskfødte med innvandrerforeldre, siden kun den ene forelderen er innvandrer.

Figur 9.2. De 10 største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn. Skien. 1. januar 2013. Antall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Andelen norskfødte med innvandrerforeldre av alle personer med innvandrerbakgrunn er litt større i Skien enn i landet som et hele. I Skien er andelen 20 prosent, mens den for landet er 16 prosent. Figur 9.2 viser for de største gruppene det samme som er beskrevet i tabell 9.2, og det vises tydelig at Somalia, Irak og delvis Kosovo skiller seg ut. Grunnen til dette er det bor forholdsvis mange i kommunen fra grupper med lang botid, som tabell 9.3 viser.

Tabell 9.3. Innvandrere bosatt i Skien, etter botid i Norge. 1. januar 2013. Prosent

Landbakgrunn	Antall	Prosent	0-2 år	3-5 år	6-10 år	11-20 år	21 år og mer
I alt	5 800	100	20	18	18	24	19
EØS etc.	2 010	100	29	24	9	12	26
Afrika, Asia etc.	3 790	100	15	15	23	31	16
Polen	560	100	37	39	9	3	12
Somalia	500	100	24	14	26	27	8
Irak	440	100	5	17	26	51	1
Kosovo	290	100	3	7	5	70	15
Litauen	240	100	61	28	10	1	0
Iran	230	100	15	7	17	26	36
Tyskland	220	100	9	32	13	14	31
Sverige	200	100	18	11	9	30	32
Danmark	190	100	4	6	11	15	65
Thailand	190	100	23	22	26	19	11
Bosnia-Hercegovina	170	100	1	4	11	84	1
Afghanistan	170	100	30	26	38	5	1
Vietnam	140	100	4	2	12	19	63
Chile	130	100	2	4	6	9	78
Eritrea	130	100	44	33	21	0	2
Russland	120	100	12	17	48	21	2
Tyrkia	110	100	12	12	21	24	30
Filippinene	100	100	25	21	24	15	16
Hele landet							
I alt	593 300	100	28	19	16	18	19
EU, Nord-Amerika etc.	282 100	100	37	24	12	10	17
Afrika, Asia etc.	311 300	100	20	15	20	25	20

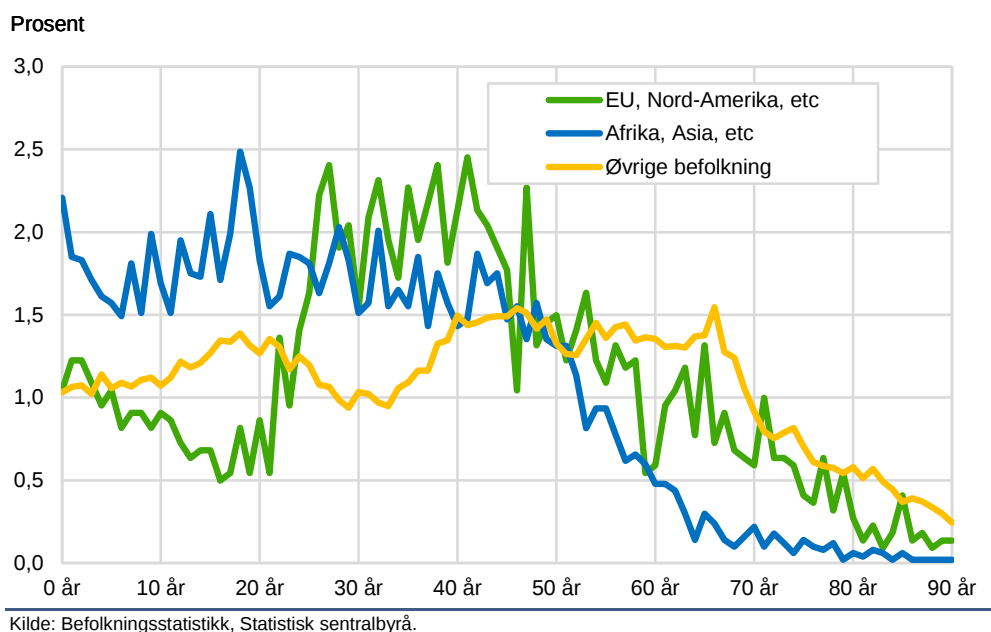
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Store variasjoner i botid blant innvandrere

Tabell 9.3 viser innvandrere bosatt i Skien fordelt etter botid i Norge. Vi ser her at noen land har en klar majoritet med kort botid (0-5 år) i Norge, mens andre land har store grupper med lang botid (21 år eller mer). I den ene enden av skalaen har mellom 87 og 62 prosent av innvandrerne fra Chile, Kosovo, Bosnia-Hercegovina, Vietnam og Iran, men også Danmark og Sverige bodd i landet i mer enn 10 år. I den andre enden av skalaen har derimot mellom åtte og ni av ti innvandrere fra

Litauen, Polen og Eritrea bodd i landet i mindre enn seks år. Tabellen fanger også opp den nyeste innvandringsstrømmen, i det seks av ti fra Litauen har en botid på mindre enn tre år.

Figur 9.3. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn, og den øvrige befolkningen, etter alder. Skien. 1. januar 2013. Prosent

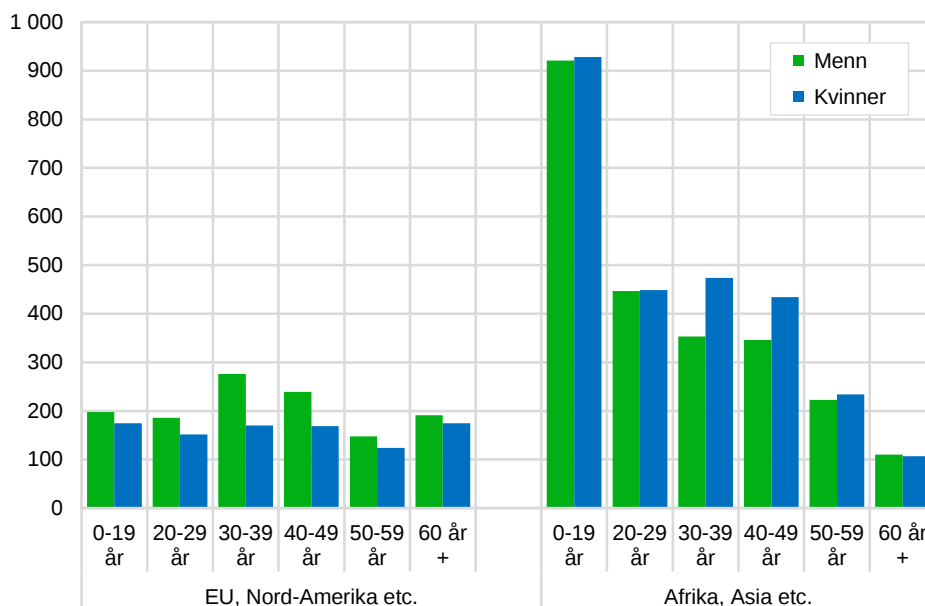

Høy andel i arbeidsfør alder, mange unge fra Afrika, Asia etc.

Som figur 9.3 og 9.4 viser, er en høy andel av innvandrerne i Skien i arbeidsfør alder. Totalt er 69 prosent av innvandrerne og de norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 20-66 år.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. utgjør 9 prosent av Skiens befolkning og de med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. utgjør 4 prosent. 50 prosent av dem med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. er i alderen 25-50 år, mens 43 prosent av dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er det, og 32 prosent av den øvrige befolkningen. Figuren viser at andelen unge varierer, slik at mens 15 prosent av dem med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. er i alderen 0-19 år, og 19 prosent av dem uten innvandrerbakgrunn, er hele 30 prosent av dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i samme aldersgruppe.

Figur 9.4. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, etter landbakgrunn og alder. Skien. 1. januar 2013. Antall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Flest menn fra EU, Nord-Amerika etc. og kvinneoverskudd i alderen 20-39 år blant dem fra Afrika, Asia etc.

Blant personer med innvandrerbakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. er det flere menn (56 prosent) enn kvinner i alle aldersgrupper, men spesielt i alderen 30-49 år. Denne fordelingen etter alder og kjønn er temmelig lik for hele landet.

Blant dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er det derimot flere kvinner (52 prosent) enn menn. Det er i aldersgruppen 30-49 år at forskjellen er merkbar (57 prosent kvinner), mens det i de øvrige aldersgruppene kun er små forskjeller. Det er så vidt flere menn enn kvinner i alderen over 60 år. At det er flere kvinner enn menn i denne gruppen i alderen 20-39 år er også et generelt trekk for landet, og ikke noe spesielt for Skien.

Sentrum, Klyve og Gulset

Av tabell 9.4 og figur 9.5 kan vi se hvordan personer med innvandrerbakgrunn er bosatt i de ulike delområdene i Skien. Innvandrerne med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. er jevnt fordelt over hele kommunen, mens de fra Afrika, Asia etc. er overrepresentert i sentrumsområdene, og særlig i tre delområder.

Det mest populære området for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre relativt sett er delområdet Sentrum, hvor de til sammen utgjør 27 prosent av befolkningen. De med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. utgjør hele 20 prosent av den totale befolkningen i Sentrum, mot 9 prosent i hele kommunen. I absolutte tall er det imidlertid flere som bor i delområdene Gulset og Klyve.

Klyve mot Porsgrunn, og Gulset er i tillegg til Sentrum de områdene hvor andelen med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. er relativt høy sammenlignet med gjennomsnittet i kommunen (fra 16 til 20 prosent).

Også for innvandrerne med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc., er Sentrum et populært bosted relativt sett, mens det i antall bor flest på Gulset i antall, selv om andelen fra EU, Nord-Amerika etc. der er mindre der.

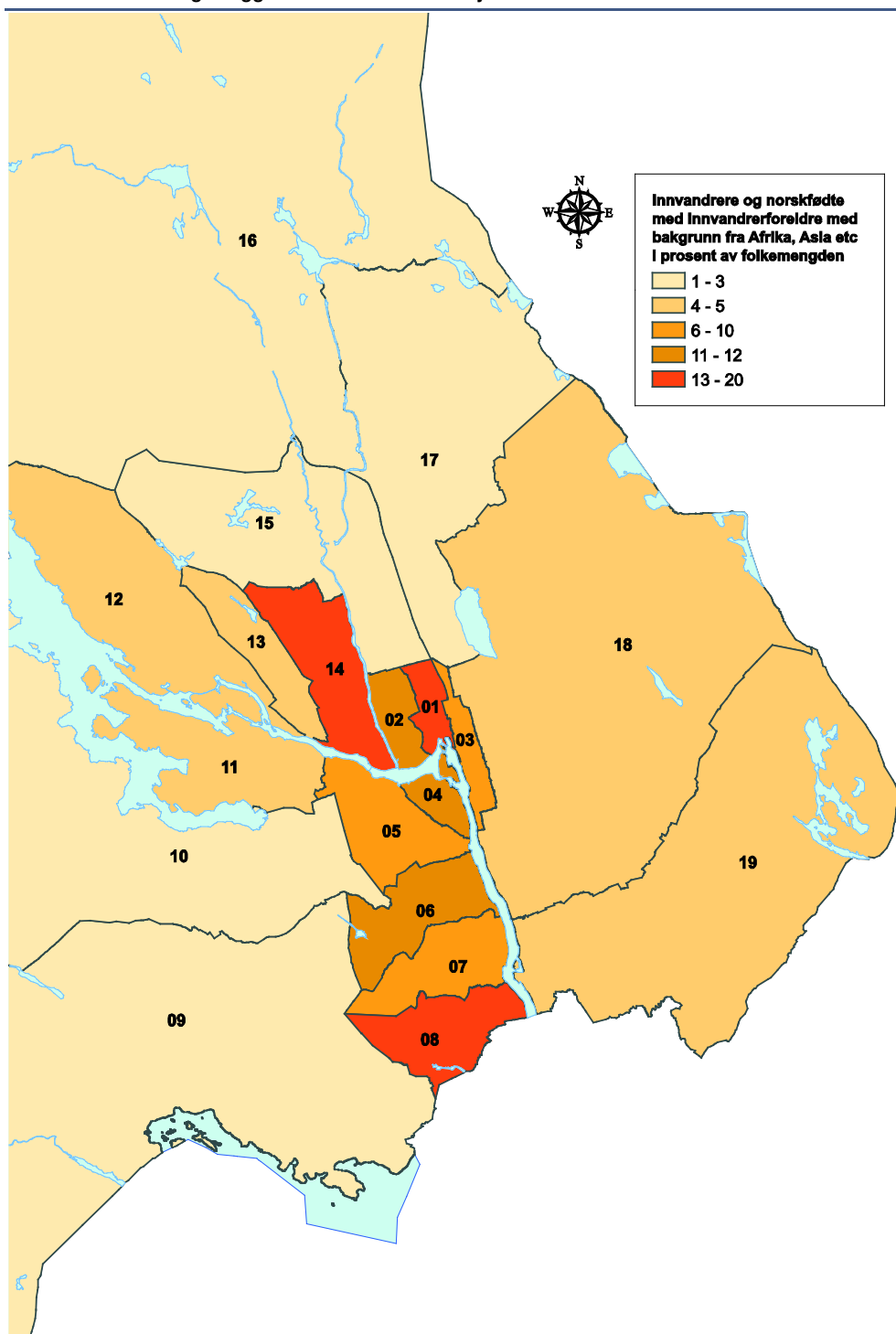
De nordlige og sørvestlige delene av kommunen skiller seg ut med lave andeler bosatte personer med innvandrerbakgrunn, mellom 4 og 8 prosent.

Tabell 9.4. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skien, etter landbakgrunn. Delområde. 1. januar 2013. Prosent

	Folke- mengde	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre		
		I alt	EU, Nord-Amerika etc.	Afrika, Asia etc.
Skien	53 020	14	4	9
01 Sentrum	3 170	27	7	20
02 Falkum	4 110	14	2	12
03 Brekke	3 290	13	5	9
04 Gimsøy	2 420	17	6	11
05 Klosterskogen	4 100	15	5	10
06 Kjørbekk	1 860	15	4	11
07 Nenset	1 270	16	6	10
08 Klyve	4 650	21	4	17
09 Kilebygda	940	7	4	2
10 Mælum	1 050	4	3	1
11 Åfoss	2 140	9	5	5
12 Skotfoss	1 710	8	5	4
13 Vestre Gulset	1 380	8	3	5
14 Gulset	6 630	20	4	16
15 Fossum	1 560	7	4	3
16 Luksefjell	540	5	4	2
17 Opphaugen	2 880	5	3	2
18 Uthaugen	5 680	8	4	4
19 Men	3 510	7	3	4
99 Uoppgitt	130	35	26	9

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 9.5. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i prosent av total befolkning i delområdene. Tallene viser delområdenummer, som også ligger i tabell 9.4. Skien. 1. januar 2013

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå. Kartdata: Kartverket.

Befolkningsendringer 1. januar 2010 til 1. januar 2013**Tabell 9.5. Befolkningsendringer i Skien 1. januar 2010 til 1. januar 2013, etter landbakgrunn**

	Befolkning 2010	Fødte	Døde	Fødsels- over- skudd	Inn- vandring	Ut- vandring	Netto- inn- vandring	Inn- flytting	Ut- flytting	Netto- inn- flytting	Vekst	Befolkning 2013
I alt	51 670	1 740	1 480	250	1 350	520	830	6 210	5 940	270	1 350	53 020
Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre	5 890	320	60	260	1 150	320	830	1 340	1 110	230	1 340	7 230
EU, Nord- Amerika etc	1 620	60	40	20	700	170	530	400	370	30	590	2 200
Afrika, Asia etc	4 270	270	30	240	450	150	300	940	740	210	750	5 030
Somalia	570	50	0	50	70	20	50	160	110	50	150	720
Irak	590	40	0	40	30	30	0	100	100	0	40	640
Polen	400	30	0	30	220	30	200	110	130	-10	220	610
Kosovo	370	30	0	30	10	0	10	50	40	10	50	420
Iran	250	10	0	10	30	10	20	60	60	0	30	280
Litauen	100	10	0	10	150	10	140	60	50	10	160	260
Tyskland	220	10	10	0	30	30	10	40	20	20	20	250
Bosnia-Hercegovina ..	220	10	0	10	0	0	0	20	20	10	10	230
Vietnam	220	10	0	0	10	0	10	20	20	-10	0	220
Danmark	220	0	10	-10	20	20	0	20	20	0	-10	210
Den øvrige befolkningen	45 780	1 410	1 420	-10	190	190	0	4 870	4 840	30	10	45 790

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I tabell 9.8.5 er antall personer rundet av til nærmeste 10 av konfidensialitets-hensyn. På grunn av dette vil ikke fødselsoverskudd, nettoinnvandring og nettoinnflytting alltid stemme med bruttotallene.

De med innvandrerbakgrunn sto for hele befolkningsveksten

Av befolkningsveksten i Skien mellom 1.1.2010 og 1.1.2013 på 1 350 personer, sto innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre for 1 340 eller praktisk talt hele veksten. De med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. sto for 44 prosent av veksten og de fra Afrika, Asia etc. 56 prosent. Relativt sett var imidlertid veksten for dem fra EU, Nord-Amerika etc. på hele 36 prosent, mens de fra Afrika, Asia etc. hadde en vekst på 18 prosent. Mens veksten blant dem fra EU, Nord-Amerika etc. nesten utelukkende skyldtes nettoinnvandring fra utlandet, var veksten blant dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i langt større grad fordelt mellom nettoinnvandring fra utlandet, fødselsoverskudd og innenlandsk nettoinnflytting, det vil si nettoinnflytting fra andre kommuner i Norge.

I forhold til middelfolkemengden¹ for perioden har personer med innvandrerbakgrunn flere fødte enn den øvrige befolkningen, med 16 per 1 000 middelfolkemengde mot 10 per 1 000 middelfolkemengde årlig. De med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. har en rate på 19 mens de med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. har samme rate som den øvrige befolkningen. De med bakgrunn fra Somalia og Kosovo har relativt flest fødte, med henholdsvis 27 og 23 per 1 000 middelfolkemengde.

Mobile baltere, bofaste fra Kosovo, Bosnia-Hercegovina og Vietnam

I forhold til middelfolkemengden flyttet 4 prosent ut av kommunen i løpet av et år, enten til utlandet eller til andre kommuner i Norge. For innvandrerne var andelen 7 prosent, men det var forskjeller mellom gruppene. For dem med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. var andelen 9 prosent, mens den var 6 prosent for dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. Mellom 10 og 11 prosent av polakkene og litauerne flyttet ut fra Skien i løpet av et år, mens bare mellom 3 og 4 prosent av dem med

¹ Personer 2010 pluss personer 2013, delt på to. Hendelser relativt til middelfolkemengden er her brukt på en lite sofistikert måte. For eksempel har gruppenes fordeling etter alder og kjønn stor innvirkning på antall fødsler. Fødsler per 1 000 middelfolkemengde kan derfor gi et fortegnert bilde av fruktbarheten i gruppen.

bakgrunn fra Kosovo, Bosnia-Hercegovina og Vietnam gjorde det samme, og slik var like stedbundne som dem uten innvandrerbakgrunn, der 4 prosent flyttet ut.

Hvis vi slår sammen alle flyttinger, både innvandring, utvandring, innflyttinger fra og utflyttinger til andre kommuner, for å vise bevegelsene eller størrelsen av flyttestrømmen, finner vi at 9 prosent av befolkningen i Skien «flytter på seg» over kommunegrensen i løpet av et år. Hver femte innvandrer gjør det samme, men igjen er forskjellen stor mellom dem med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. (29 prosent) og dem med bakgrunn fra Asia, Asia etc. (16 prosent). Igjen er litauerne og polakkene mest mobile (50 og 32 prosent), mens de med bakgrunn fra Kosovo, Bosnia-Hercegovina og Vietnam er bofaste (mellom 7 og 8 prosent), like bofaste som de uten innvandrerbakgrunn (7 prosent).

9.2.2. Innvandrere etter innvandringsgrunn og landbakgrunn

SSBs offisielle statistikk om innvandringsgrunn omhandler alle innvandrere med statsborgerskap fra land utenom Norden som innvandret til Norge for første gang mellom 1990 og 2012. For personer med flukt som innvandringsgrunn finnes det derimot forholdsvis gode opplysninger også for en del år før 1990. Statistikken gir en oversikt over de fem hovedgrunnene til at personer flytter til Norge. Alle førstegangsinnvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som kom i perioden 1990-2012 har blitt tildelt en av hovedverdiene Arbeid, Familie, Flukt, Utdanning og Annen innvandringsgrunn.

Nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene, og de trenger derfor ikke å oppgi noe innvandringsgrunn. Derfor står de med uoppgitt innvandringsgrunn i vår statistikk.

Innvandringsgrunn er grunn til første innvandring.

Arbeidsinnvandring omfatter personer som har fått opphold i Norge på bakgrunn av en arbeidstillatelse eller er underlagt registreringsordningen for EU/EØS/EFTA-borgere.

Familieinnvandring dekker familiejenforening og familieetablering. Referansepersonen er den "herboende" parten ved familieinnvandring, eller den som en familieinnvandrer kommer sammen med. Klassifiseringen av familieinnvandrere er i hovedsak basert på de registreringer som finnes i UDB-dataene, samt en vurdering av innvandrerens egen og referansepersonens første innvandringsdato og vigselfdato (der det er relevant).

Familiejenforening er gjenforening med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer, hvor familierelasjonen oppsto før referansepersonen ble bosatt i Norge.

Familieetablering forstås som nytt ekteskap eller en annen pardannelse der den ene parten ikke er bosatt i Norge (transnasjonal ekteskapsinngåelse), og der han eller hun kan få opphold på grunnlag av familieforholdet til sin bosatte ektefelle eller samboer.

Flukt omfatter personer som har fått opphold i Norge, og hvor flukt har vært gitt som årsak til søknad om opphold, uten hensyn til om personer har fått flyktningstatus etter flyktningkonvensjonen. Gruppen omfatter alle personer som har fått en tillatelse etter søknad om asyl inkludert de som har fått opphold på humanitært grunnlag, og de som har fått kollektiv beskyttelse. Overføringsflyktninger som har fått opphold på humanitære grunner er også inkludert.

Utdanning omfatter i hovedsak studenter, men også praktikanter og au-pairer.

Annen innvandring

I tillegg kommer noen vedtaksgrunner som ikke lar seg klassifisere i de andre hovedgrunnene. Personer som får tillatelse etter andre rimelighetsgrunner faller inn under denne gruppen.

Av de 5 800 som var registrert som innvandrere i Skien kommune per 1.1.2013, manglet det informasjon om innvandringsgrunn for 1 000 personer. 53 prosent av dem med uoppgitt innvandringsgrunn hadde landbakgrunn fra Norden.

4 800 innvandrere i Skien kommune var registrert med innvandringsgrunn. 43 prosent kom av fluktgrunner mens 39 prosent av disse kom som følge av familieinnvandring, 16 prosent var arbeidsinnvandrere mens 2 prosent av dem med oppgitt innvandringsgrunn i Skien har fått en utdannings- eller kulturutvekslingstillatelse, og kom til landet på dette grunnlaget.

Mange flyktninger og få arbeidsinnvandrere sammenlignet med landet som helhet

Familieinnvandrede til en med flyktningebakgrunn utgjorde totalt 40 prosent av alle familieinnvandrede i Skien. Tilsvarende andel for hele landet var 25 prosent. Familieinnvandringen utgjorde den største delen av innvandringen på landsbasis. 38 prosent av alle bosatte innvandrere i Norge med *oppgitt innvandringsgrunn* var registrert som familieinnvandrere per 1. januar 2013.

Andelen arbeidsinnvandrere var 30 prosent for hele landet, mens innvandrerne med flyktningebakgrunn utgjorde 26 prosent. Skien kommune har en mye høyere andel flyktninger enn Norge sett under ett, mens andelen arbeidsinnvandrere er lavere enn for hele landet. Andelen familieinnvandrere i Skien er omtrent på samme nivå med andelen som familieinnvandrere utgjør på landsbasis.

Personer med flukt som innvandringsgrunn utgjorde den største gruppen av innvandrere i Skien, i alt 2 100 personer. Personer med bakgrunn fra Somalia toppe listen, med 290 personer etterfulgt av irakere og kosovoalbanere med henholdsvis 270 og 220 personer.

Den største gruppen med familie som innvandringsgrunn i Skien kommer også fra Somalia, med 200 personer.

42 prosent av alle arbeidsinnvandrerne *med oppgitt innvandringsgrunn* har bakgrunn fra Polen, 330 personer i absolutte tall. Den nest største gruppen arbeidsinnvandrere i Skien har bakgrunn fra Litauen og utgjør rundt 160 personer.

Tabell 9.6. Innvandrere, etter innvandringsgrunn og landbakgrunn. Skien kommune. Per 1. januar 2013

Landbakgrunn	Inn- vandrere i alt	Innvandringsgrunn						
		Arbeid	Familie		Flukt	Utdan- ning	Annen inn- vandrings- grunn	Uoppgitt inn- vandrings- grunn ¹
			I alt	Hvorav familie- innvandret til flyktning				
I alt	5 798	782	1 869	752	2 062	87	9	989
Polen	556	326	158	8	28	4	-	40
Somalia	496	-	199	183	291	-	-	6
Irak	438	:	168	159	267	:	:	:
Kosovo	288	:	63	56	222	:	:	:
Litauen	240	161	71	-	-	:	:	6
Iran	234	:	61	45	161	:	:	9
Tyskland	215	72	57	-	:	6	:	74
Sverige	195	-	-	-	-	-	-	195
Danmark	190	-	-	-	-	-	-	190
Thailand	188	:	171	:	:	:	:	13
Bosnia- Hercegovina ..	171	:	26	20	138	:	:	5
Afghanistan ...	166	-	29	29	135	-	-	2
Vietnam	138	-	49	31	89	-	-	-
Chile	127	:	43	28	81	:	:	2
Eritrea	126	-	11	9	109	-	-	6
Russland	121	6	66	5	41	4	-	4
Tyrkia	113	6	66	9	11	:	:	28
Filippinene ...	102	3	57	-	5	22	-	15

¹ Primært personer med landbakgrunn fra Norden og personer som innvandret før 1990.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mange polske arbeidsinnvandrere

I den største innvandrerguppen, personer med polsk landbakgrunn, har 58 prosent kommet som arbeidsinnvandrere og resten som familieinnvandrere. I absolutte tall har i alt 560 innvandrere i Skien sin opprinnelse fra Polen.

Innvandrere fra Somalia er den nest største gruppen, med 500 personer. Seks av ti i denne innvandrerguppen har kommet som flyktninger mens resten var familiegjeforent til flyktninger (tabell 9.6).

Flest familieinnvandrere fra Somalia

Til sammen 1 900 innvandrere var registrert som familieinnvandrere i Skien per 1. januar 2013 (se tabell 9.7). Familieinnvandrere omfatter både familiegjeforente med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer og familieetableringer gjennom ekteskap, både med innvandrere og med andre. Både arbeidsinnvandring og innvandring av fluktgrunner vil i etterkant generere familieinnvandring.

Hele 62 prosent av familieinnvandrerne i Skien kommune har kommet gjennom gjenforening mens etablering gjennom ekteskap sto for 38 prosent av alle registrerte familieinnvandrere.

Tabell 9.7. Familieinnvandrede etter familiegjenforeningstype, landbakgrunn og herboendes innvandringskategori. 1. januar 2013. Skien kommune

Landbakgrunn	I alt	Gjenforening og medfølging	Familieetablering			
			I alt	Herboende er innvandrere eller norskfødt med innvandrerforeldre	Herboende tilhører den øvrige befolkningen	Herboende uoppgitt
I alt	1 869	1 150	719	315	400	4
Somalia	199	182	17	17	-	-
Thailand	171	63	108	3	105	-
Irak	168	137	31	31	-	-
Polen	158	132	26	15	9	2
Litauen	71	61	10	7	3	-
Russland	66	25	41	5	36	-
Tyrkia	66	21	45	18	27	-
Kosovo	63	19	44	42	:	:
Iran	61	36	25	22	3	-
Filippinene	57	20	37	-	37	-
Tyskland	57	51	6	:	:	:
Vietnam	49	31	18	15	3	-
Afghanistan	45	40	5	:	:	:
Palestina	44	41	3	3	-	-

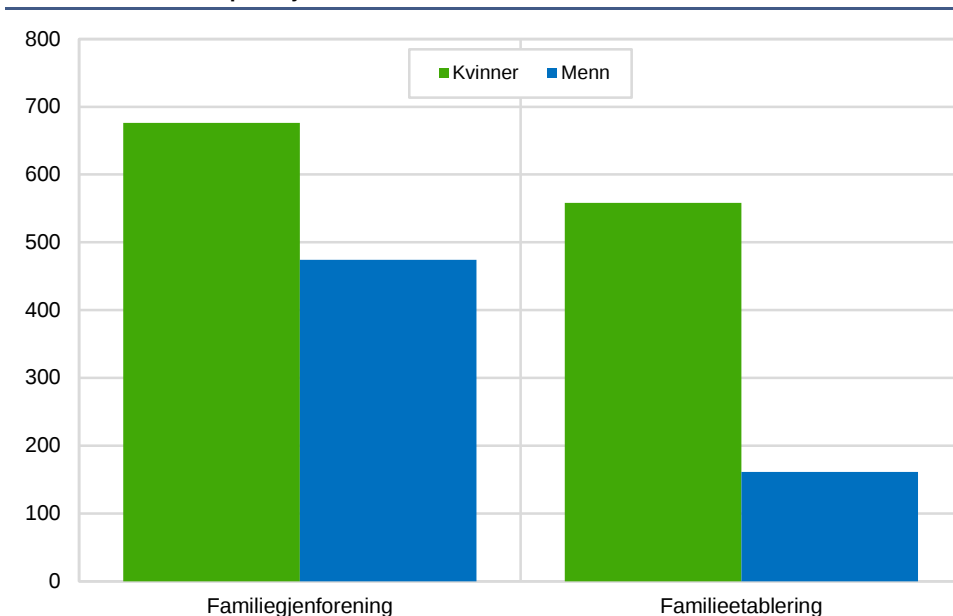
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

56 prosent av de 720 familieetablerte innvandrerne i Skien hadde en referanseperson uten innvandrerbakgrunn. Resterende 44 prosent av referansepersonene var med innvandrerbakgrunn. Andelen varierer mellom de ulike nasjonalitetsgruppene (se tabell 9.7). Den største innvandrergruppen som har kommet gjennom familieetablering, er personer med bakgrunn fra Thailand, om lag 110 personer. I denne gruppen var den bosatte referansepersonen uten innvandrerbakgrunn i aller fleste tilfeller. Det er utelukkende innvandrerkvinner som kommer fra Thailand gjennom familieetablering.

Blant familiegjenforente var det flest med bakgrunn fra Somalia, med 180 personer. Det var like mange menn som kvinner med somalisk landbakgrunn blant familiegjenforente i Skien.

66 prosent av familiegjenforente i Skien kommune var kvinner, som understreker en generell tendens i migrasjonen der den mannlige "pioneren" (flyktning eller arbeidsinnvandrer) kommer først, etterfulgt av sin familie. Blant familieetablerte var andelen kvinner enda større, 78 prosent (figur 9.6).

Figur 9.6. Familieinnvandrere etter familiegjennforeningstype og kjønn. Skien kommune. Bosatte per 1. januar 2013. Antall

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

9.2.3. Valgdeltakelse ved kommunevalget 2011

Tallene for valgdeltakelse blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er basert på en manntallsundersøkelse utført av SSB. Utvalget i manntallsundersøkelsen vil i mange tilfeller være for lite til å si noe sikkert om valgdeltakelsen for enkelte grupper på kommunenivå. For Skien kommune er utvalget for lite til å gjøre slike analyser for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

9.3. Bruk av barnehage og kontantstøtte

- 73 prosent av alle minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år i Skien går i barnehage, mens andelen for hele landet er 75 prosent.
- Andelen av 1- og 2-åringer i Skien med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. som bruker kontantstøtte er høy. Av kommunene i utvalget er det kun i Fredrikstad andelen er høyere.

9.3.1. Barnehage

Opplysninger om minoritetsspråklige barn i barnehage samles inn summarisk per barnehage og vi har derfor ikke mulighet til å koble opplysningene med andre data, som f.eks. barnets eller foreldrenes landbakgrunn. Barnehagene rapporterer antall barn i barnehage som har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. I denne sammenheng oppgis kun barn hvor begge foreldrene har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk. Det vil si at definisjonen på minoritetsspråklige barn i barnehage ikke tilsvarer SSBs innvanderdefinisjon som blir benyttet i andre sammenhenger. Andel minoritetsspråklige barn i barnehage beregnes ved å se disse barna i forhold til antall barn med innvandringsbakgrunn, eksklusive barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand.

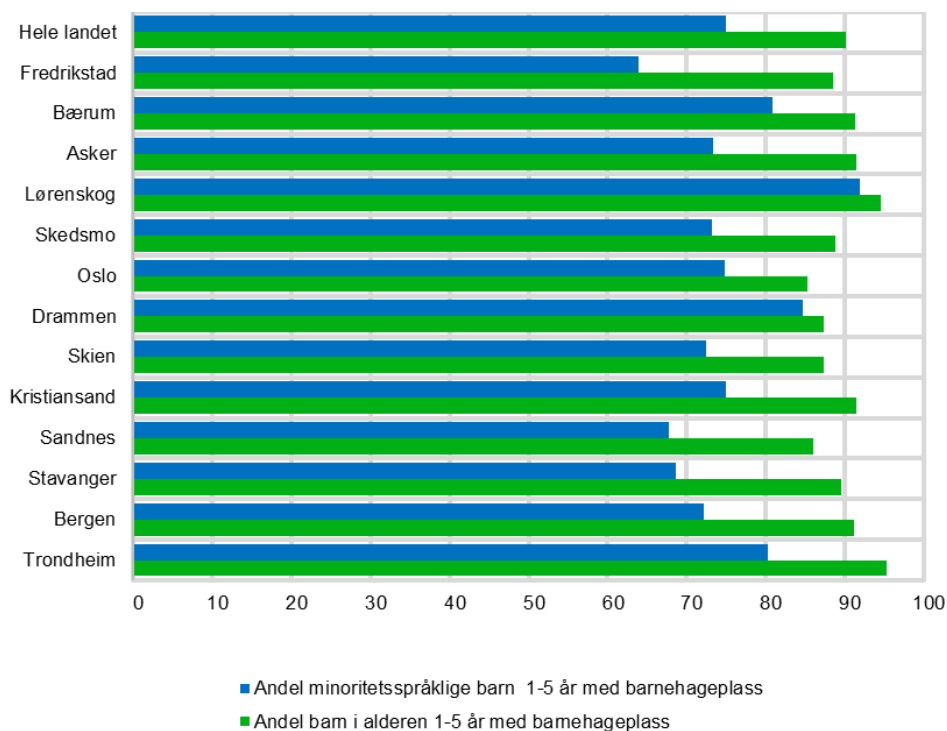
Dekningsgrader blir beregnet for aldersgruppen 1-5 år da det er dette som regnes som hovedmålgruppen. Ved beregning av dekningsgraden (andel barn i barnehage i forhold til tilsvarende folkemengde), kan det forekomme at en kommune eller bydel i Oslo har barn i barnehage som er bosatt i en annen kommune eller bydel og dekningsgraden blir påvirket av dette.

Minoritetsspråklige barn har lavere deltaking i barnehage enn andre, se figur 9.9. Forskjellen varierer fra 3 prosentpoeng i Drammen og Lørenskog til 25 prosentpoeng i Fredrikstad. Dekningen blant minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år er lavest i Fredrikstad og høyest i Lørenskog med henholdsvis 64 og 92 prosent. Dekningsgraden blant alle barn i alderen 1-5 år i barnehage i den enkelte kommune ligger mellom 85 og 95 prosent, mens dekningsgraden for hele landet er 90 prosent. Lavest er dekningsgraden i Oslo med 85 prosent, mens dekningsgraden her høyest i Lørenskog og Trondheim med 95 prosent.

Gjennomsnittlig andel minoritetsspråklige barn i barnehage i Skien

I 2012 var 75 prosent av minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år i barnehage i Norge. Tilsvarende var det 73 prosent minoritetsspråklige barn i samme aldersgruppe som var i barnehage i Skien kommune (se figur 9.9). Dette er nær landsgjennomsnittet, og på samme nivå som kommunene Oslo, Bergen og Kristiansand i undersøkelsen.

Figur 9.7. Andel barn med barnehageplass i alt og andel minoritetsspråklige barn¹ med barnehageplass. Utvalgte kommuner. 2012

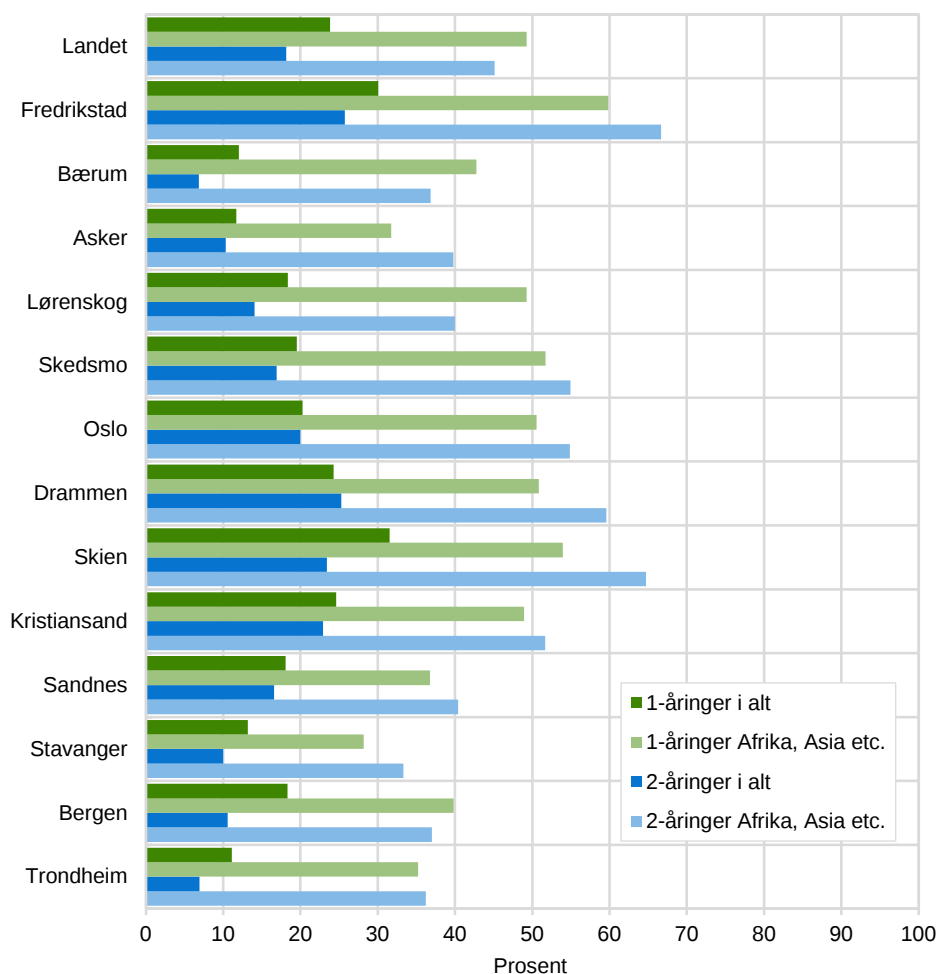

¹ Minoritetsspråklige barn i barnehage er kun barn hvor begge foreldrene har et annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk.

Kilde: Barnehagestatistikk, Statistisk sentralbyrå.

9.3.2. Kontantstøtte

Figur 9.8. Andel barn 1 og 2 år som bruker kontantstøtte etter innvandrerbakgrunn, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Utvalgte kommuner, 1.9.2011

Kilde: NAV og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Bruken av kontantstøtte har avtatt markert de siste årene, parallelt med utbygging av barnehageplasser. Mens over 60 prosent av alle 1- og 2-åringer brukte kontantstøtte i 2004, var andelen nede i vel 20 prosent i 2011.

Barn med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. har hatt stor nedgang i bruken av kontantstøtte, fra opp mot 80 prosent i 2004 til 47 prosent i 2011. I den øvrige befolkningen har imidlertid bruken av kontantstøtte gått mye mer ned, slik at forskjellene mellom dem med innvandrerbakgrunn fra Afrika, Asia etc. og befolkningen som helhet har økt.

Spesielt mange 2-åringer som bruker kontantstøtte

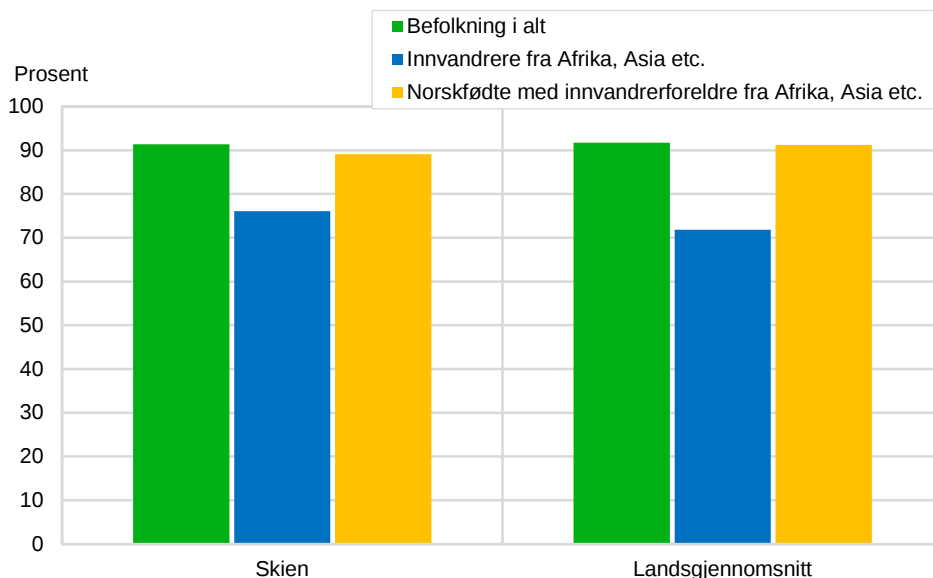
For 1-åringer ligger Skien over landsgjennomsnittet når det gjelder andelen som bruker kontantstøtte, både når det gjelder 1-åringer og 2-åringer i alt og 1-åringer med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. For 2-åringer med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er forskjellen imidlertid betydelig. Mens 45 prosent av disse 2-åringene bruker kontantstøtte i landet, er andelen i Skien 65 prosent, den nest høyeste andelen blant de 13 kommunene som er med i undersøkelsen.

9.4. Utdanning

- Skien ligger litt over landsgjennomsnittet i andel innvandrere fra Afrika, Asia etc. i alderen 16-18 år som deltar i videregående utdanning, og litt under gjennomsnitt for norskfødte med innvandrerforeldre i samme gruppe.
- Andelen som ikke har oppnådd studie- eller yrkeskompetanse fem år etter påbegynt videregående skole er høyest for gutter innvandret fra Afrika, Asia etc., med 56 prosent. Jentene i samme gruppe ligger bedre an, med 36 prosent. Guttene frafall for denne gruppen er 59 prosent på landsnivå, mens jentenes er 41 prosent.
- Skien ligger betydelig under landsgjennomsnittet i andel med fullført høyere utdanning i alle grupper av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.
- Andel av befolkningen i alderen 19-24 år som deltar i høyere utdanning er lavere enn landsgjennomsnittet for gruppene blant dem med innvandrerbakgrunn. De norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. skiller seg mest fra landsgjennomsnittet i negativ retning.

9.4.1. Deltakelse i videregående utdanning

Figur 9.9. Deltakelse i videregående utdanning blant alle bosatte, samt innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc. 16-18 år. Landet og Skien. 1. oktober 2012

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Forholdsvis mange innvandrere fra Afrika, Asia etc. som tar videregående utdanning

Andelen av innvandrere og norskfødte med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i videregående utdanning er lavere enn for hele befolkningen i kommunen, selv om forskjellen ikke er stor når det gjelder de norskfødte (89 mot 91 prosent). 76 prosent av innvandrerne og 89 prosent av norskfødte med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i alderen 16-18 år bosatt i Skien deltar i videregående utdanning. Andelen av hele befolkningen som deltar i videregående utdanning er 91 prosent.

Som figur 9.11 viser er andelen av hele befolkningen og norskfødte med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i Skien som deltar i videregående utdanning marginalt lavere enn landsgjennomsnittet. Derimot er andelen av innvandrere fra Afrika, Asia etc. i alderen 16-18 år som deltar i videregående utdanning noe høyere i Skien enn landsgjennomsnittet.

9.4.2. Gjennomstrømming i videregående utdanning

Tabell 9.8. Hele befolkningen og innvandrere, som startet i grunnkurs for første gang høsten 2005, 2006 og 2007, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, kjønn og landbakgrunn. Skien. Antall og prosent

	I alt antall	I alt prosent	Fullført med studie- eller yrkeskompetanse			Ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse			
			I alt	Fullført på normert tid	Fullført på mer enn normert tid	I alt	Fortsatt i videre- gående opplæring	Gjennom- ført, ikke bestått	Sluttet underveis
Kommunen i alt	2 057	100	68	56	12	32	7	7	19
Menn	1 060	100	63	50	14	37	6	7	24
Kvinner	997	100	73	62	11	27	7	7	14
Innvandrere fra Afrika, Asia etc	136	100	54	36	18	46	6	10	29
Menn	64	100	44	28	16	56	6	9	41
Kvinner	72	100	64	43	21	36	6	11	19

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Frafallet i videregående utdanning i Skien er høyt blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. 36 prosent av dem som startet på grunnkurs for første gang i 2005, 2006 eller 2007, fullførte videregående utdanning på normert tid, 18 prosent fullførte på mer enn normert tid og 46 prosent hadde ikke oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. Blant alle elever samlet, fullførte 56 prosent på normert tid og det var 32 prosent som ikke hadde oppnådd studie- eller yrkeskompetanse fem år etter at de startet på den videregående utdanningen sin.

Høyt frafall blant innvandrere fra Afrika, Asia etc., men lavere enn landsgjennomsnittet

Det er særlig guttene fra Afrika, Asia etc. som faller igjennom. Bare 28 prosent av dem hadde fullført på normert tid og 16 prosent på mer en normert tid, mens 56 prosent ikke hadde studie- eller yrkeskompetanse etter fem år. Jentene i samme gruppe gjorde det betydelig bedre, i det 43 prosent av dem fullførte på normert tid og bare 36 prosent ikke oppnådde studie- eller yrkeskompetanse etter fem år. Landsgjennomsnittet for de to gruppene er henholdsvis 59 prosent og 41 prosent uten studie- eller yrkeskompetanse. Både guttene og jentene i Skien hadde altså lavere frafall enn landsgjennomsnittet for sine grupper.

Det var kun 12 innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. som begynte på videregående utdanning i løpet av 2005, 2006 og 2007. De er for få til å lage statistikk om.

9.4.3. Utdanningsnivå

Tabell 9.9. Personer 25-54 år og over, etter andel med høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Skien. 1. oktober 2012

	Hele befolkningen		Innvandrere				Norskfødte med innvandrerforeldre			
			EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.		EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia, etc.	
	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning	Populasjon	Andel med høyere utdanning
Hele landet										
I alt	2 070 000	40	184 000	50	205 000	29	2 800	46	8 670	39
Menn	1 063 000	34	114 000	42	94 000	29	1 440	41	4 470	34
Kvinner	1 006 000	47	71 000	61	111 000	30	1 360	51	4 200	44
Skien										
I alt	20 800	33	1 150	48	2 290	24	46	28	26	31
Menn	10 450	27	670	38	1 040	22	23	30	15	20
Kvinner	10 360	40	470	60	1 250	25	23	26	11	45

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Få med høyere utdanning i Skien

Skien ligger under landsgjennomsnittet i andel som har fullført høyere utdanning for befolkningen i alt og for både innvandrere fra og norskfødte med innvandrerforeldre fra Afrika, Asia etc.

Innvandrerne fra EU, Nord-Amerika etc. i Skien har en større andel som har fullført høyere utdanning enn befolkningen i alt. De andre gruppene med innvandrerbakgrunn har en lavere andel som har fullført høyere utdanning enn den øvrige befolkningen i Skien. I alle gruppene unntatt norskfødte med innvandrerforeldre fra EU, Nord-Amerika etc. (som er en liten gruppe), er andelen jenter med fullført høyere utdanning større enn tilsvarende andel hos gutter. Skien skiller seg altså lite fra landet som helhet i så måte.

9.4.4. Deltakelse i høyere utdanning

Tabell 9.10. Antall bosatte personer 19-24 år, etter deltakelse i høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Skien. 1. oktober 2012

	Hele befolkningen		Innvandrere				Norskfødte med innvandrerforeldre			
			EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.		EU, Nord-Amerika etc.		Afrika, Asia etc.	
	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning	Antall	Andel i høyere utdanning
Hele landet ..										
I alt	403 000	32	19 600	10	28 400	19	990	42	11 000	38
Menn	206 000	26	9 900	8	14 000	16	510	39	5 600	32
Kvinner	196 000	39	9 700	13	14 500	22	480	44	5 400	44
Skien										
I alt	4 190	29	109	6	440	15	10	40	105	29
Menn	2 130	23	61	7	230	11	6	-	62	24
Kvinner	2 060	34	48	6	210	18	4	-	43	35

Kilde: Utdanningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Lav andel av Skiens personer med innvandrerbakgrunn deltar i høyere utdanning

I landet som helhet og i alle grupper blant dem med innvandrerbakgrunn er det en betydelig større andel kvinner enn menn i alderen 19-24 år som deltar i høyere utdanning. Skien skiller seg ikke mye fra det mønsteret, men blant innvandrerne fra EU, Nord-Amerika etc. finner vi ikke denne forskjellen mellom kjønnene i deltakelse.

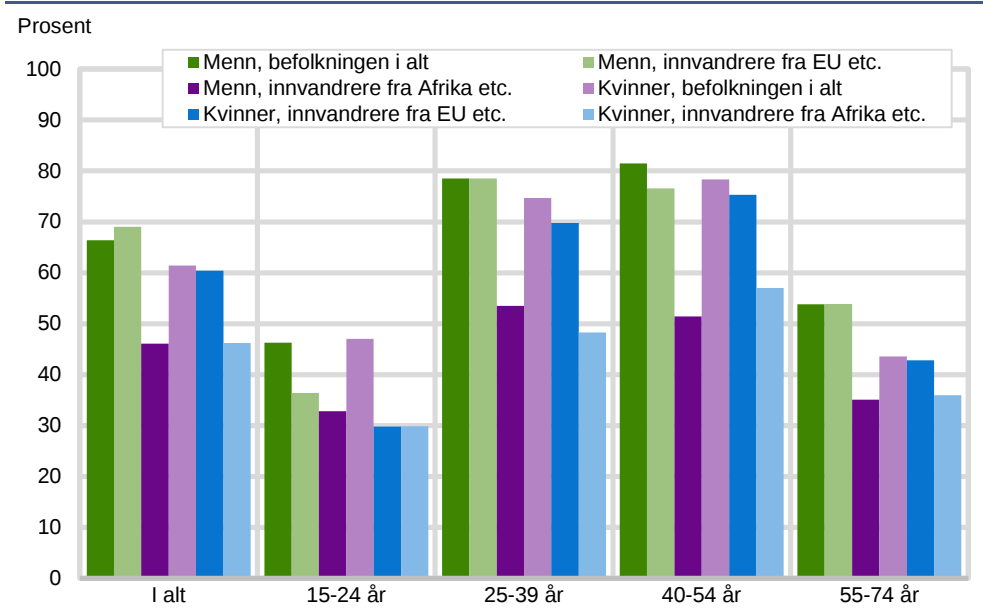
Andelen av innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. er lavere enn andel av innvandrere fra Afrika, Asia etc. som deltar i høyere utdanning. Forklaringen på dette er antakelig at de aller fleste fra EU, Nord Amerika etc. kommer for å jobbe, og har sannsynligvis jobb ved ankomst. Flere innvandrerne fra Afrika, Asia etc. er nødt til å ta utdanning før de kan få jobb. I Skien som i landet for øvrig, ser vi at andelen som deltar i høyere utdanning er gjennomgående større blant norskfødte med innvandrerforeldre enn blant innvandrere.

9.5. Arbeid

- I forhold til landet som helhet er sysselsettingsnivået lavere i Skien. Det gjelder for befolkningen som helhet, men særlig for menn som er innvandrere fra Afrika, Asia etc.
- Det er mer enn fire ganger så sannsynlig at en innvandrere fra Afrika, Asia etc. skal være arbeidsledig eller på tiltak, som at en person i den øvrige befolkningen skal være det.
- Innvandrere fra både Afrika, Asia etc. og EU, Nord-Amerika etc. er mest overrepresentert i næringen rengjøringsvirksomhet.
- Andelen selvstendig næringsdrivende er noe mindre for innvandrerne enn for Skiens samlede befolkning.

9.5.1. Sysselsettingsnivå

Figur 9.10. Sysselsatte i Skien, etter alder og landbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Prosent

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9.11. Sysselsetting etter alder og innvandrerbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Landet. Prosent

Landet	I alt	15-24 år	25-39 år	40-54 år	55-74 år
Menn, befolkningen i alt	72	51	84	85	58
Menn, innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	76	54	81	81	60
Menn, innvandrere fra Afrika, Asia etc.	58	38	68	63	38
Kvinner, befolkningen i alt	66	51	78	82	47
Kvinner, innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	68	51	73	78	50
Kvinner, innvandrere fra Afrika, Asia etc.	50	34	53	58	33

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Lavere sysselsetting i Skien enn i landet ellers, særlig blant mannlige innvandrere fra Afrika, Asia etc.

I landet som helhet er 72 prosent av mennene og 66 prosent av kvinnene mellom 15 og 74 år sysselsatt. I Skien er denne andelen noe lavere, 66 prosent av mennene og 61 prosent av kvinnene. Som i landet ellers er sysselsettingsandelen høyere enn snittet for Skien for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (69 prosent av mennene og 60 prosent av kvinnene) og lavere for dem fra Afrika, Asia etc. (46 prosent av både mennene og kvinnene). Totaltallene er imidlertid farget av alderssammensetningen i de enkelte gruppene. Mange av innvandrerne fra Afrika, Asia etc. er i alderen 15-24 år, en alder da mange ikke arbeider fordi de går på skole eller studerer.

Skien skiller seg fra landet som helhet ved at det er særlig få mannlige innvandrere fra Afrika, Asia etc. som er yrkesaktive i enn i landet som et hele, 46 prosent i Skien mot 58 prosent i landet. Ellers er det lavere sysselsettingsgrad enn landsgjennomsnittet i alle grupper og aldersklasser, unntatt kvinner 55-74 år innvandret fra Afrika, Asia etc., der 36 prosent i Skien er sysselsatt, mot 33 prosent i landet.

Få sysselsatte norskfødte med innvandrerforeldre

Det var 2 690 innvandrere i Skien som hadde arbeid i 2012, fordelt på 1 130 fra EU, Nord-Amerika etc. og 1 560 fra Afrika, Asia etc. I tillegg var det 140 norskfødte med innvandrerforeldre som var sysselsatt, 50 med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. og 90 fra Afrika, Asia etc. 76 prosent av dem med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. var sysselsatt, mot kun 34 prosent av dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. Gruppene er imidlertid små, samtidig som de fleste av dem med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er under 25 år gamle. Derfor kan man ikke legge mye vekt på disse tallene.

9.5.2. Arbeidsledige

Tabell 9.12. Registrerte arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak (bruttoledige), alle bosatte og innvandrere etter land-bakgrunn, personer i alderen 20-66 år. 4.kvartal 2012. Antall og i prosent av befolkningen 20-66 år i hver gruppe. Landet og Skien

	Antall					Prosent				
	Alle bosatte	Befolkning ekskl. innvandrere og norsk-fødte med innvandrerforeldre	Innvandrere			Alle bosatte	Befolkning ekskl. innvandrere og norsk-fødte med innvandrerforeldre	Innvandrere		
			I alt	Fra EU, Nord-Amerika etc.	Fra Afrika, Asia etc.			I alt	Fra EU, Nord-Amerika, etc	Fra Afrika, Asia, etc
Hele landet	75 000	44 900	29 100	9 800	19 300	2,4	1,5	5,9	4,2	7,5
Menn	41 200	26 200	14 500	5 600	8 800	2,6	1,8	5,6	4,0	7,4
Kvinner	33 900	18 800	14 700	4 200	10 500	2,2	1,3	6,4	4,5	7,6
Skien	1 130	700	420	80	340	3,5	2,5	9,2	4,9	11,5
Menn	660	440	210	50	160	4,0	3,2	9,2	5,5	11,6
Kvinner	470	260	210	30	180	2,9	1,9	9,3	4,1	11,4

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

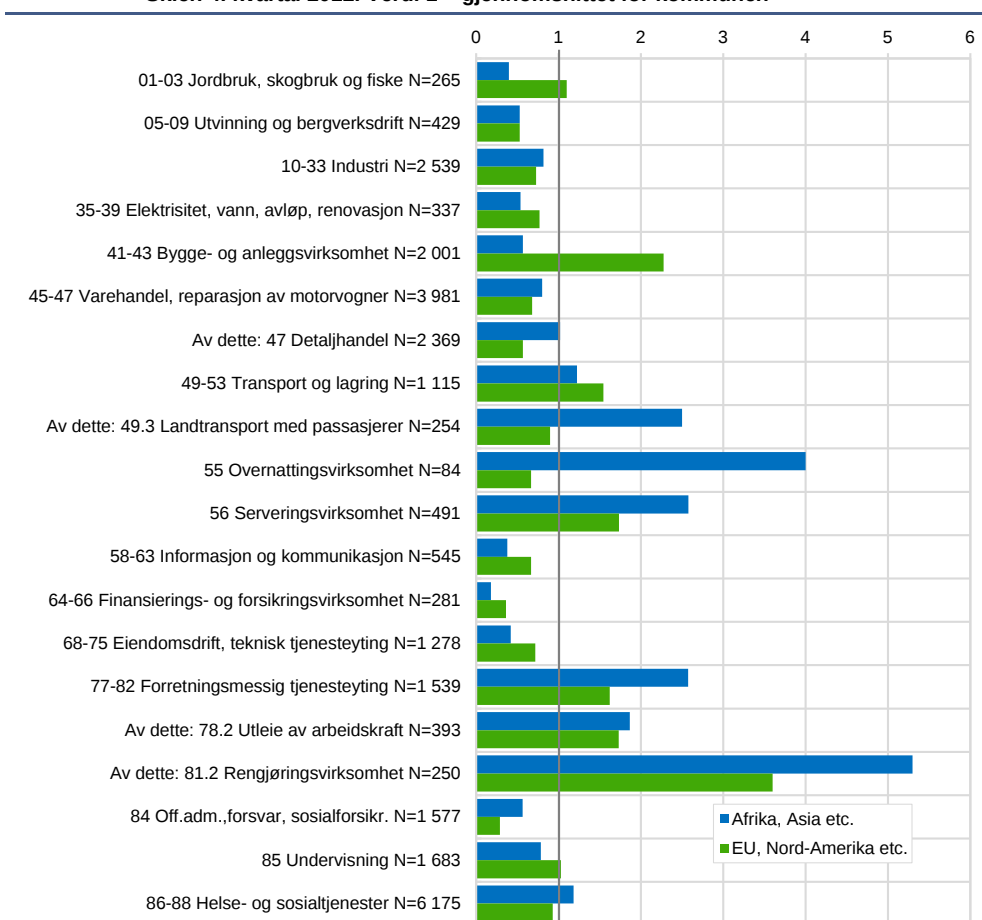
Høy arbeidsledighet blant innvandrere fra Afrika, Asia etc.

Bruttoledigheten, dvs. andelen registrerte ledige og deltakere på tiltak, er høyere blant dem med innvandrerbakgrunn i Skien enn i den øvrige befolkningen. Mens de utgjør 14 prosent av befolkningen i alderen 20-66 år, utgjør de 37 prosent av de arbeidsledige. Aller høyest er arbeidsledigheten for innvandrerne fra Afrika, Asia etc., med 11,5 prosent, mot 4,9 prosent for innvandrerne fra EU, Nord-Amerika etc. og bare 2,5 prosent for den øvrige befolkningen. Det er altså over fire ganger så sannsynlig at en innvandrer fra Afrika, Asia etc. skal være arbeidsledig eller på tiltak som at en fra den øvrige befolkningen skal være det. Den eneste gruppen i Skien som har en lavere arbeidsledighet enn tilsvarende gruppe i landet ellers, er kvinner fra EU, Nord Amerika etc.

Arbeidsledigheten er generelt høy i Skien. Av kommunene i utvalget vårt er det kun i Fredrikstad at arbeidsledigheten er høyere blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. enn i Skien.

9.5.3. Næringer

Figur 9.11. Relativ næringsfordeling blant sysselsatte innvandrere etter landbakgrunn, Skien 4. kvartal 2012. Verdi 1 = gjennomsnittet for kommunen

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 9.13 viser forholdet mellom andel i den enkelte næring blant innvandrere fra henholdsvis Afrika, Asia etc. og EU, Nord-Amerika etc., og alle sysselsatte i kommunen samlet. Verdiene i figuren er andelen innen de respektive gruppene som er sysselsatt i den enkelte næringen dividert på andelen sysselsatte i befolkningen i alt i næringen.

Siden innvanderne er overrepresentert i noen næringer, er de tilsvarende underrepresentert i andre. I fjerde kvartal 2012 var det registrert 25 400 sysselsatte i Skien, av disse var 1 130 innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. og 1 560 innvandrere fra Afrika, Asia etc. De yrkesaktive norskfødte med innvandrerforeldre var så få at de ikke er tatt med i næringsoversikten.

Flest fra Afrika, Asia etc. er sysselsatt i helse- og sosialtjenester, de er mest overrepresentert i rengjøring

Næringene som innvanderne med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. er overrepresentert i, er forholdsvis små. I rengjøring er 33 prosent av de sysselsatte innvandrere fra Afrika, Asia etc., og i overnattingsvirksomhet 23 prosent. De var også godt overrepresentert i servering og landtransport av passasjerer.

Om man ser på antall sysselsatte blir bildet et annet. Da er det Helse- og sosialtjenester som sysselsetter flest innvandrere fra Afrika, Asia etc., med 450, mot bare 80 innen rengjøring.

Flest fra EU, Nord-Amerika etc. er sysselsatt i helse- og sosialtjenester, de er mest overrepresentert i rengjøring

Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. skiller seg også fra de øvrige sysselsatte. Det er spesielt stor andel av dem i rengjøring og bygge- og anleggsvirksomhet. Dersom vi ikke bare ser på andel, men også antall sysselsatte, er helse- og sosialtjenester (250) og bygg og anlegg (200) de to næringene som sysselsetter flest fra denne gruppen.

9.5.4. Selvstendig næringsdrivende

Tabell 9.13. Personer som er selvstendig næringsdrivende etter kjønn og landbakgrunn. Innvandrere og bosatte i alt. Antall og i prosent av personer 15-74 år i hver gruppe. Skien og hele landet. 4. kvartal 2012

	Antall				Prosent			
	Alle bosatte	Innvandrere i alt	Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	Innvandrere fra Afrika, Asia etc.	Alle bosatte	Innvandrere i alt	Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	Innvandrere fra Afrika, Asia etc.
Hele landet	160 000	17 500	9 500	8 000	4,3	3,3	3,8	2,8
Menn	114 000	11 700	6 300	5 400	5,9	4,2	4,2	4,1
Kvinner	46 000	5 800	3 200	2 600	2,5	2,3	3,2	1,7
 Skien	 1 280	 140	 80	 70	 3,2	 2,8	 4,4	 2,0
Menn	920	100	60	50	4,6	4,0	5,6	3,0
Kvinner	360	40	20	20	1,8	1,5	2,7	1,1

Kilde: Arbeidsmarkedsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Få selvstendig næringsdrivende innvandrere fra Afrika, Asia etc.

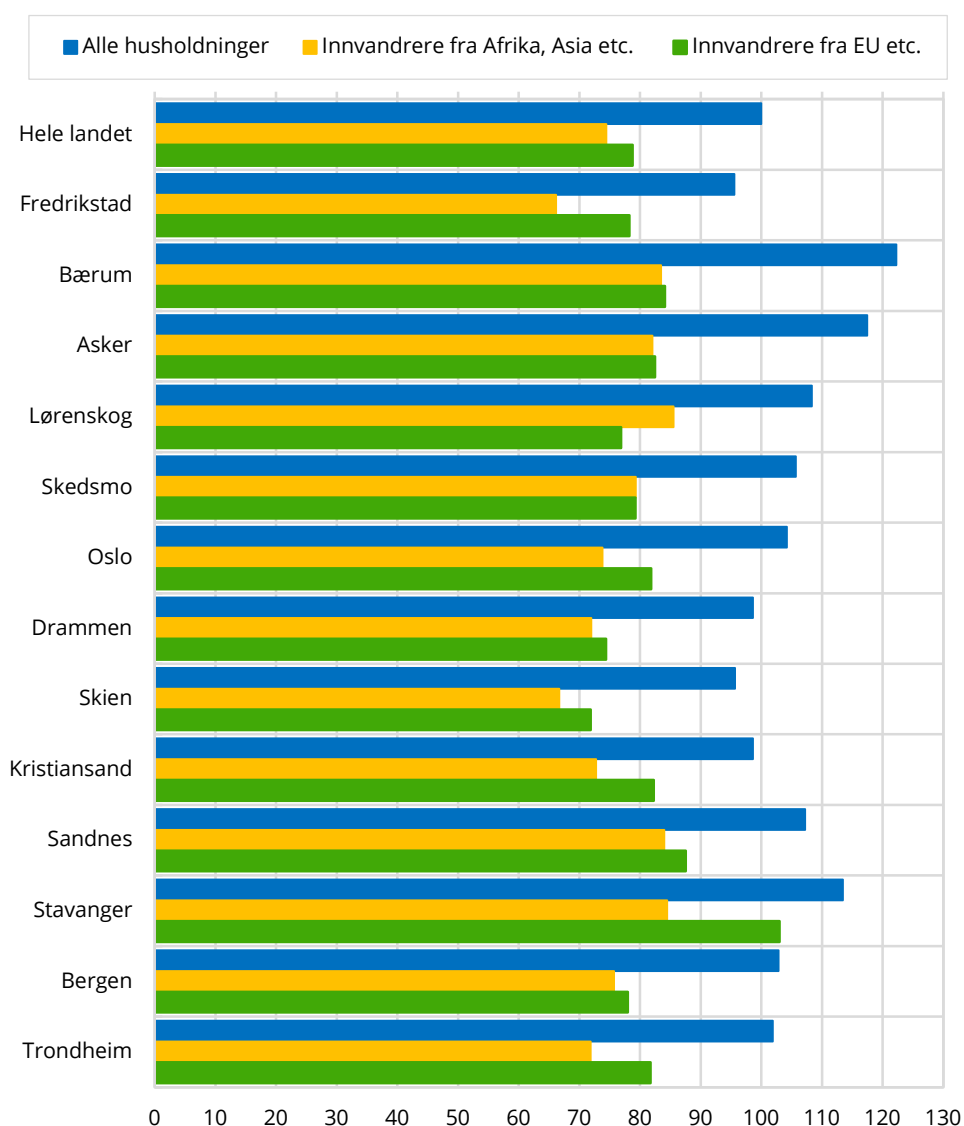
I alt var det 140 innvandrere som var selvstendig næringsdrivende i Skien i 4. kvartal 2012, 80 av dem fra EU, Nord-Amerika etc. og 70 fra Afrika, Asia etc. Relativt sett var det flere selvstendig næringsdrivende innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. enn fra Afrika, Asia etc. Andelen selvstendig næringsdrivende i Skien var noe lavere enn i landet som helhet, men blant innvandrerne var andelen selvstendig næringsdrivende høyere for dem med bakgrunn fra EU, Nord-Amerika etc. enn landsgjennomsnittet, og det var den høye andelen selvstendige blant menn som trakk den samlede andelen opp.

9.6. Økonomiske levekår

- I Skien har alle husholdningene et inntektsnivå som tilsvarer 96 prosent av medianinntekten til husholdningene i Norge. Innvandrere fra Afrika, Asia etc. i Skien har 70 prosent av medianinntekten til husholdningene i kommunen, mens tilsvarende tall for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. er 75 prosent.
- Innvandrere fra Afrika, Asia etc. er den gruppen i Skien som har størst andel som mottar sosialhjelp. De ligger også høyt over landsgjennomsnittet for gruppen, høyere enn noen av de andre kommunene i utvalget.
- Andelen som får uføretrygd i Skien er betraktelig høyere enn landsgjennomsnittet for alle grupper. Både innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. og Afrika, Asia etc., og befolkningen for øvrig.

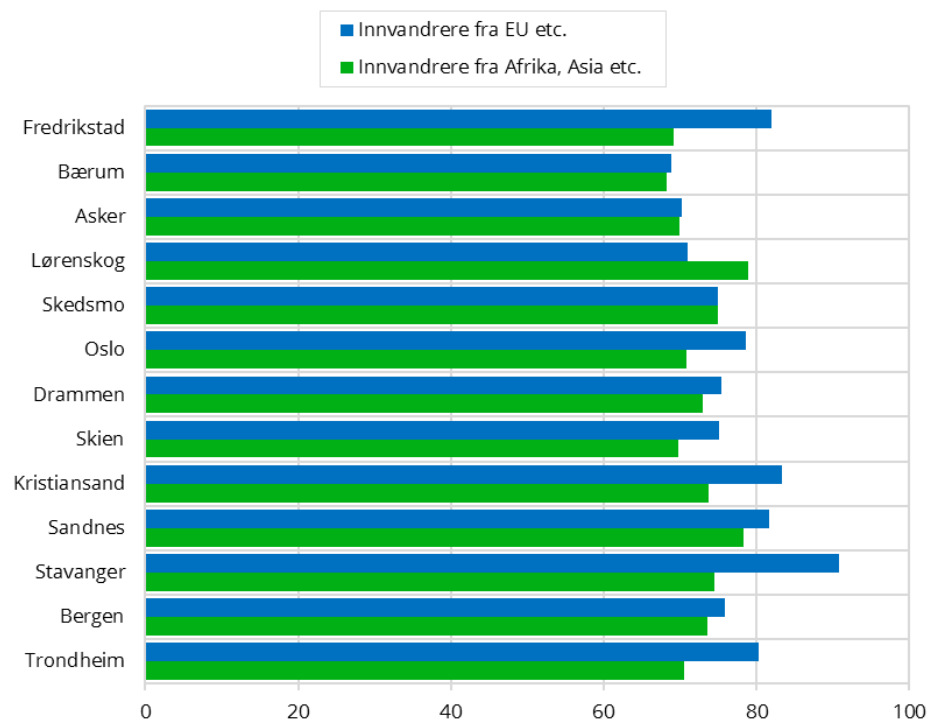
9.6.1. Inntekt

Figur 9.12. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i landet. Utvalgte kommuner. 2011. Verdi 100 = gjennomsnitt for landet

Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 9.13. Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i egen kommune. Utvalgte kommuner. 2011. 100 prosent = gjennomsnitt for landet

Kilde: Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I Skien hadde innvandrere fra Afrika, Asia etc. en median inntekt etter skatt per forbruksenhet på 212 700 kroner i 2011. Dette tilsvarer 2/3 av inntektsnivået til alle husholdninger i Norge, hvor hovedinntektstaker var i alderen 25-55 år (318 800 kroner). Skien og Fredrikstad var de kommunene hvor innvandrere fra Afrika, Asia etc. hadde lavest inntektsnivå sammenlignet med hele befolkningen. Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. har litt høyere inntekter, 72 prosent av inntektsnivået til hele befolkningen. Av de 13 største innvandrerkommunene, er innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. i Skien de som har lavest inntektsnivå sammenlignet med innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. i andre kommuner.

I Skien har alle husholdningene et inntektsnivå som tilsvarer 96 prosent av medianinntekten til husholdningene i Norge. Bare Fredrikstad har tilsvarende lavt inntektsnivå av de 13 største innvandrerkommunene. Innvandrere fra Afrika, Asia etc. i Skien har 70 prosent av medianinntekten til husholdningene i kommunen. Det er bare i Fredrikstad og Bærum at innvandrere fra Afrika, Asia etc. har et lavere nivå sett i forhold til inntektsnivået i hele kommunen. Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. har inntekter som utgjør 75 prosent av nivået til alle husholdninger i Skien.

9.6.2. Sosialhjelp

Med "sosialhjelp" menes den økonomiske stønad til livsopphold som Lov om sosiale tjenester i NAV § 18 gir rett til for de som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter. "Sosialhjelpsmottaker" defineres dermed som en person som er registrert som mottaker av denne økonomiske stønaden i et gitt tidsrom. Det er ingen tidsavgrensning på hvor lenge personer kan motta sosialhjelp. Det er mange som opplever å motta sosialhjelp i flere perioder og også over flere år.

I 2012 mottok 2,2 prosent av landets befolkning sosialhjelp. For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er denne prosenten i overkant av 8, mens innvandrere fra EU-Nord-Amerika etc. lå under landsgjennomsnittet (1,6 prosent). I landet var 0,8 prosent langtidsmottakere (mottakere av sosialhjelp 6 måneder eller mer i løpet av

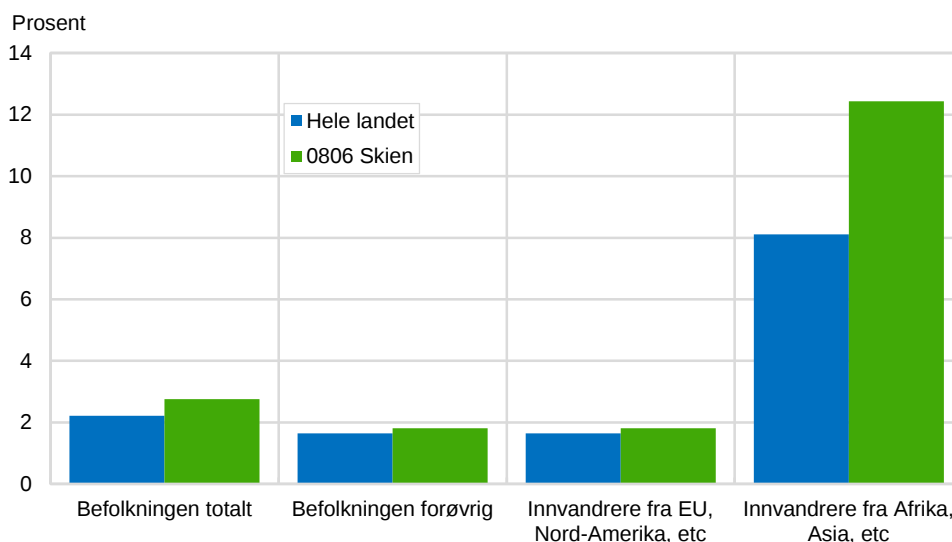
året). For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er antallet langtidsmottakere 3,9 prosent.

Data om sosialhjelp kan imidlertid være noe vanskelige å tolke, da nye innvandrere ofte vil ha rett på introduksjonsstønad som et alternativ til sosialhjelp, mens eldre innvandrere som når pensjonsalder uten opptjente rettigheter i Folketrygden kan ha rett på supplerende stønad som er en inntektsprøvd alderpensjon for dem med kort botid. Innføringen av disse stønadene gjør at sammenlikning av økonomisk sosialhjelp til innvandrere over tid, spesielt før og etter innføringene, blir vanskeligere.

Svært mange innvandrere fra Afrika, Asia etc. som mottar sosialhjelp

I Skien er andelen som mottar økonomisk sosialhjelp litt høyere i hele befolkningen, sammenliknet med hele landet, og også i alle undergruppene. Den største forskjellen er for gruppen innvandrere fra Afrika, Asia etc., der andelen er vesentlig høyere i Skien sammenliknet med hele landet. Andelen er også høyest av alle kommunene i utvalget vårt. For langtidsmottakere er andelen i gruppen innvandrere fra Afrika, Asia etc. også godt over landsgjennomsnittet, men her er Fredrikstad enda høyere.

Figur 9.14. Mottakere av økonomisk sosialhjelp etter innvandringskategori, Skien og hele landet. 2012. Prosent

Kilde: Sosialhjelpsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

9.6.3. Uførepensjon

Uførepensjon er aktuelt for personer med varig nedsatt inntektsevne på grunn av sykdom eller skade. Hovedregelen er at personene må ha vært medlem i folketrygden de siste tre årene frem de blir uføre.

For innvandrere kan muligens mangel på opptjente rettigheter i Folketrygden medføre mindre bruk av uførepensjon. At nesten ingen norskfødte med innvandrerforeldre mottar uførepensjon, beror imidlertid først og fremst på at de aller fleste av dem ikke har kommet opp i en alder der uførepensjon er vanlig.

I landet som helhet mottar 5,4 prosent av befolkningen uførepensjon i større eller mindre grad. Andelen er noe høyere blant kvinner (6,4 prosent) enn menn (4,4 prosent). Både for menn og kvinner er andelen med uførepensjon marginalt høyere i befolkningen for øvrig enn i noen av de innvandringsrelaterte gruppene, 6,9 prosent for kvinner og 4,7 prosent for menn. For menn ligger gruppen innvandrere fra Afrika, Asia etc. høyere enn andelen totalt, 5,2 prosent. For kvinner er andelen lavere i begge innvandrergruppene. De høyeste andelenene utenom befolkningen for

øvrig er blant innvandrere fra Afrika, Asia etc. (4,2 prosent) og innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (3,1 prosent).

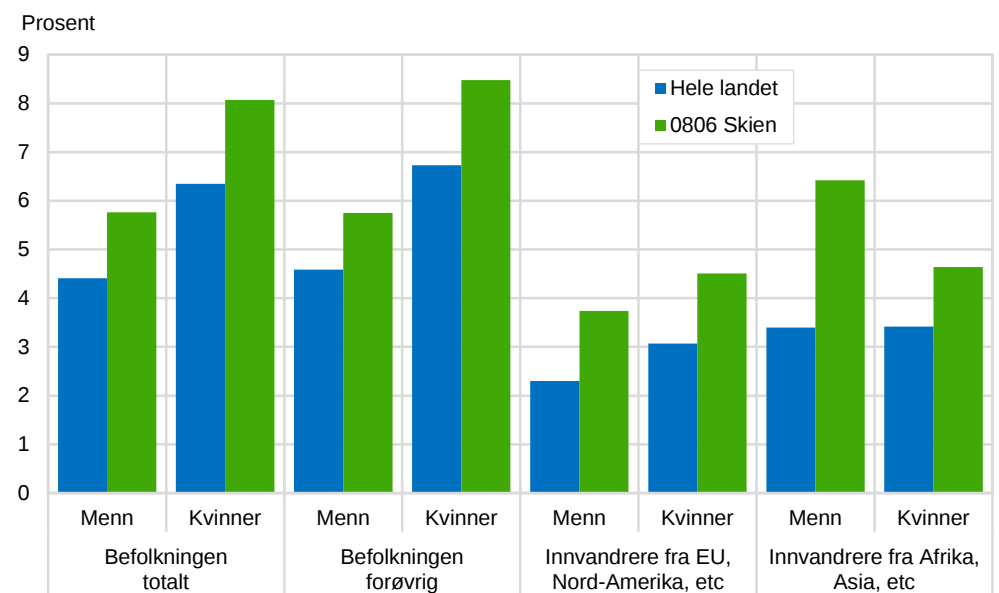
Høy andel uføretrygdene i alle grupper

I Skien er andelene med uførepensjon høyere enn hele landet for befolkningen i alle gruppene, for begge kjønn. Mannlige innvandrere fra Afrika, Asia etc. ligger spesielt høyt i forhold til landsgjennomsnittet for sin gruppe.

For mennene er andelene noe høyere for befolkningen for øvrig (5,8 prosent sammenlignet med 4,6 prosent for hele landet) og for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (3,7 prosent sammenlignet med 2,3 prosent i hele landet). For innvandrere fra Afrika, Asia etc. er andelen vesentlig høyere i Skien enn i hele landet (6,4 prosent mot 3,4 prosent).

For kvinner er det høyere andel for alle gruppene; for befolkningen for øvrig (8,5 prosent sammenlignet med 6,7 prosent), for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc. (4,5 prosent sammenlignet med 3,1 prosent), og for innvandrere fra Afrika, Asia etc. (4,6 prosent sammenliknet med 3,4 prosent).

Figur 9.15. Andel med uførepensjon, 45-66 år. Kjønn og innvandringsrelatert gruppe, Skien og hele landet, 2012

Kilde: NAV.

9.6.4. Alderspensjon

Alderspensjon fra folketrygden er en ordning som sikrer inntekt i alderdommen. Det er mulig å starte å ta ut alderspensjon etter fylte 62 år. For å ta ut alderspensjon før fylte 67 år, må personer ha tilstrekkelig høy opptjening.

For hele landet er det 13,2 prosent som mottar alderspensjon, noe høyere andel blant kvinner (14,9 prosent) enn for menn (11,5 prosent). Andelen er høyest i befolkningen for øvrig, og lavere enn gjennomsnittet i begge innvandrerguppene. Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc., ligger imidlertid nesten på nivå med gjennomsnittet. Forskjellene mellom menn og kvinner og mellom innvandrerguppene er i stor grad et resultat av aldersforskjellene mellom gruppene.

Merk at noen innvandrere som ikke har opptjente rettigheter etter Folketrygden på grunn av for kort botid kan ha rett på behovsprøvd supplerende stønad.

For Skien er andelene generelt på samme nivå eller noe høyere sammenlignet med hele landet, med vesentlig høyere andel for innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.

Tabell 9.14. Alderspensjonister etter innvandringskategori, landbakgrunn og kjønn, Skien og hele landet. 2012. Prosent

	Kvinner		Menn	
	Hele landet	Skien	Hele landet	Skien
Befolkningen totalt	15	16	11	12
Befolkningen for øvrig	16	18	13	13
Innvandrere fra EU, Nord-Amerika etc.	15	23	8	16
Innvandrere fra Afrika, Asia etc.	2	2	2	2

Kilde: NAV.

Referanser

Egge-Hoveid, Kristin (2012): Kontantstøtte: Stadig færre mottakere av kontantstøtte. SSB magasinet, Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/vis/magasinet/slik_lever_vi/art-2012-03-05-01.html

Henriksen, Tor (2012): Kommunestyre- og fylkestingsvalget, velgerundersøkelse blant innvandrere, 2011. Publisering på www.ssb.no. Statistisk sentralbyrå.
<http://www.ssb.no/valg/statistikker/vundkinnv/hvert-4-aar/2012-03-01#content>

Aalandslid, Vebjørn (2007): Innvandreres demografi og levekår i 12 kommuner i Norge. Rapporter 2007/24 Statistisk sentralbyrå.
http://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_200724/rapp_200724.pdf

Figurregister

9.1.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn, 1998-2013. Skien. Dagens landgruppering. Antall.....	329
9.2.	De 10 største gruppene av innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn. Skien. 1. januar 2013. Antall.....	331
9.3.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre etter landbakgrunn, og den øvrige befolkningen, etter alder. Skien. 1. januar 2013. Prosent.....	332
9.4.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre, etter landbakgrunn og alder. Skien. 1. januar 2013. Antall	333
9.5.	Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre med bakgrunn fra Afrika, Asia etc. i prosent av total befolkning i delområdene. Tallene viser delområdenummer, som også ligger i tabell 9.4. Skien. 1. januar 2013.....	335
9.6.	Familieinnvandrere etter familiegjenforeningstype og kjønn. Skien kommune. Bosatte per 1. januar 2013. Antall	341
9.7.	Andel barn med barnehageplass i alt og andel minoritetsspråklige barn med barnehageplass. Utvalgte kommuner. 2012.....	343
9.8.	Andel barn 1 og 2 år som bruker kontantstøtte etter innvandrerbakgrunn, innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre. Utvalgte kommuner, 1.9.2011	344
9.9.	Deltakelse i videregående utdanning blant alle bosatte, samt innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre fra Afrika, Asia etc. 16-18 år. Landet og Skien. 1. oktober 2012	345
9.10.	Sysselsatte i Skien, etter alder og landbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Prosent.....	348
9.11.	Relativ næringsfordeling blant sysselsatte innvandrere etter landbakgrunn, Skien 4. kvartal 2012. Verdi 1 = gjennomsnittet for kommunen	350
9.12.	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i landet. Utvalgte kommuner. 2011. Verdi 100 = gjennomsnitt for landet.....	352
9.13.	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet. Alle husholdninger og innvandrere, hvor hovedinntektstaker er 25-55 år. Inntektsnivå i forhold til alle husholdninger i egen kommune. Utvalgte kommuner. 2011. 100 prosent = gjennomsnitt for landet	353
9.14.	Mottakere av økonomisk sosialhjelp etter innvandringskategori, Skien og hele landet. 2012. Prosent	354
9.15.	Andel med uførepensjon, 45-66 år. Kjønn og innvandringsrelatert gruppe, Skien og hele landet, 2012.....	355

Tabellregister

9.1.	Hele befolkningen og innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1. januar 2013. Hele landet og Skien. Antall og prosent	328
9.2.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skien og hele landet, etter landbakgrunn. De største gruppene. 1. januar 2013	330
9.3.	Innvandrere bosatt i Skien, etter botid i Norge. 1. januar 2013. Prosent.....	331
9.4.	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Skien, etter landbakgrunn. Delområde. 1. januar 2013. Prosent	334
9.5.	Befolkningsendringer i Skien 1. januar 2010 til 1. januar 2013, etter landbakgrunn	336
9.6.	Innvandrere, etter innvandringsgrunn og landbakgrunn. Skien kommune. Per 1. januar 2013.....	339
9.7.	Familieinnvandrede etter familiegjenforeningstype, landbakgrunn og herboendes innvandringskategori. 1. januar 2013. Skien kommune.....	340
9.8.	Hele befolkningen og innvandrere, som startet i grunnkurs for første gang høsten 2005, 2006 og 2007, etter status for oppnådd nivå i videregående opplæring etter fem år, kjønn og landbakgrunn. Skien. Antall og prosent.....	346
9.9.	Personer 25-54 år og over, etter andel med høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Skien. 1. oktober 2012.....	346
9.10.	Antall bosatte personer 19-24 år, etter deltakelse i høyere utdanning, innvandringskategori og kjønn. Landet og Skien. 1. oktober 2012.....	347
9.11.	Sysselsetting etter alder og innvandrerbakgrunn. Personer 15-74 år. 4. kvartal 2012. Landet. Prosent.....	348
9.12.	Registrerte arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak (bruttoledige), alle bosatte og innvandrere etter landbakgrunn, personer i alderen 20-66 år. 4.kvartal 2012. Antall og i prosent av befolkningen 20-66 år i hver gruppe. Landet og Skien	349
9.13.	Personer som er selvstendig næringsdrivende etter kjønn og landbakgrunn. Innvandrere og bosatte i alt. Antall og i prosent av personer 15-74 år i hver gruppe. Skien og hele landet. 4. kvartal 2012	351
9.14.	Alderspensjonister etter innvandringskategori, landbakgrunn og kjønn, Skien og hele landet. 2012. Prosent	356

